

Spis treści

Klasyfikowanie	5
1. Porównywanie obiektów. Czym różnią się od siebie misie, a w czym są do siebie podobne?	7
2. Porównywanie obiektów. Szalik	8
3. Porównywanie obiektów. Szukam przedmiotów, które ...	9
4. Porównywanie obiektów. Dobieranie podobnych do siebie zabawek	10
5. Dobieranie obiektów w pary. Znajdź swoją parę	11
6. Dobieranie obiektów w pary. Zmiana miejsc	12
7. Tworzenie prostych kolekcji. Porządkowanie darów jesieni	13
8. Tworzenie prostych kolekcji. Mój domek jest koloru...	14
9. Tworzenie prostych kolekcji. Do domu!	15
10. Tworzenie prostych kolekcji. Wesoły pociąg	16
11. Tworzenie kolekcji. Pokaz mody	17
12. Porównywanie obiektów. Łączenie obiektów w pary oraz tworzenie prostych kolekcji. Porządki z butami	18
13. Tworzenie prostych kolekcji. Tęcza	19
14. Tworzenie prostych kolekcji. Co ma 4 kółka? Co jest czerwone?	20
15. Tworzenie prostych kolekcji. Czym się można bawić? Czym można rysować?	21
16. Definiowanie. Zagadki o zabawkach	22
 Orientowanie się w przestrzeni	 23
1. Nazywanie i wskazywanie części własnego ciała. Noga, ręka, nos (modyfikacja popularnej zabawy)	26
2. Nazywanie i wskazywanie części własnego ciała. Gimnastyka (modyfikacja popularnej zabawy)	27
3. Nazywanie i wskazywanie części własnego ciała. Dziwne powitania i dziwne skoki	28
4. Wskazywanie kierunków od siebie. Ciuciubabka	29
5. Wskazywanie kierunków od siebie. Baba Jaga patrzy!	30
6. Orientacja w schemacie własnego ciała. Wskazywanie kierunków od siebie. Stań inaczej	31
7. Nazywanie i wskazywanie kierunków od siebie i od drugiej osoby. Ciepło – zimno	32
8. Wskazywanie kierunków od przedmiotu. Wieża z 3 klocków	33
9. Wskazywanie i nazywanie kierunków od przedmiotu. Miś wiercipięta	34
10. Wskazywanie kierunków od przedmiotu. Potwór łapie misie!	35
11. Wskazywanie kierunków od przedmiotu. Miś i pudełko	36
12. Wskazywanie i nazywanie kierunków na kartce papieru. Co się ukryło na kartce?	37

Spis treści

13. Wskazywanie i nazywanie kierunków na rysunku.	
Opisywanie obrazka	38
14. Wskazywanie kierunków na rysunku. Bałwan	39
15. Wskazywanie kierunków na rysunku. Narysujcie to, co powiem	40
16. Wskazywanie kierunków na rysunku. Trzy koła	41
17. Różne punkty widzenia obiektu. Jak wygląda miś z różnych stron?	42
 Rytmy	 43
1. Odwzorowywanie rytmu. Rytmy z klocków	45
2. Kontynuowanie rytmów. Rytmy z klocków	46
3. Odtwarzanie i kontynuowanie rytmu. Rytm z „darów jesieni”	47
4. Dostrzeganie i kontynuowanie rytmów. Kredki i klocki	48
5. Tworzenie prostego rytmu. Pszczółka leci do ula	49
6. Dostrzeganie i kontynuowanie rytmów. Kto się schował za płótem?	50
7. Dostrzeganie i kontynuowanie rytmów. Na bębunku gram	51
 Serie	 53
1. Odwzorowywanie serii. Od największego do najmniejszego koła	54
2. Tworzenie serii. Piramidki z kółek	55
3. Tworzenie serii. Plastelinowy bałwan	56
4. Tworzenie serii. Rzut do kosza dużą, średnią i małą piłką	57

Klasyfikowanie

Czego nauczają się przedszkolaki

Przedszkolaki zbierają doświadczenia w zakresie klasyfikowania, czyli porządkowania obiektów według jednej cechy lub kilku cech.

Dzieci uczą się opisywać cechy obiektów. Na początku są to cechy, które widać, które można poczuć dotykiem: *Miś jest duży, piłka jest czerwona, koc jest miękki, a deska jest twarda*. Przedszkolaki uczą się dostrzegać różne cechy obiektów. Jedne z tych cech nazywają, innych jeszcze nazwać nie potrafią, ale dostrzegają, że one są.

Kiedy dzieci wyróżnią cechy obiektów, mogą porównywać obiekty pod względem tych cech. Przedmioty różnią się od siebie pewnymi cechami, a pewne cechy mają takie same. Dzieci określają, w czym przedmioty są do siebie podobne, a czym się różnią. Ustalają, w czym są podobne do siebie 2 różne misie (oba mają po 4 łapki, duże uszy, brzuszki, można się nimi bawić). Wskazują 2 obiekty, które mają tę samą nazwę, ale różnią się od siebie pewnymi cechami. Są 2 łyżki – jedną je się zupe, a drugą miesza cukier w herbatcie. Są 2 wózki dla lalek, ale jeden jest czerwony i ma duże koła, a drugi jest zielony i ma małe koła.

Dzieci uczą się znaczenia pojęcia *tak samo*. Dorosły układa kolorowe paski papieru. Dzieci układają paski tak samo.

Na zasadzie *to i to do siebie pasuje* dzieci dobierają obiekty w pary. Dziecko szuka kolegi lub koleżanki, która ma klocek w takim samym kolorze, co ono. Stają razem w parze – jedno dziecko ma czerwony klocek i drugie dziecko ma czerwony klocek. W innej zabawie dobierają się w pary na zasadach: mamy kartki w takim samym kolorze, mamy kartoniki w takim samym kształcie, mamy kartoniki w takim samym kształcie i w takim samym kolorze.

Przedszkolaki segregują przedmioty według różnych cech – tworzą kolekcje. Zaczynają od cech, które widać, na przykład razem grupują szyszki, razem kasztany, razem żołędzie. Segregują szarfy czy kartoniki według koloru. Same ustawiają się według różnych cech: osobno chłopcy i osobno dziewczynki, osobno dzieci, które mają buty ze sznurowadłami i osobno dzieci, które mają buty bez sznurowadeł. Z grupy dzieci wyróżniają te, które mają na głowie kapelusz, lub te, które mają czapkę z daszkiem czy też beret. Za każdym razem nazywają utworzone kolekcje.

Same tworzą proste kolekcje, na przykład przynoszą rzeczy, które mają 4 koła lub rzeczy, które są czerwone. Może się zdarzyć, że dzieci zauważą przedmioty spełniające oba te kryteria (na przykład czerwony samochód, który ma 4 koła). Taki przedmiot będzie należał do obu zbiorów – to początek do zrozumienia, czym jest część wspólna 2 zbiorów. Innym razem zbierają rzeczy, którymi można rysować, oraz te, którymi można się bawić.

Przedszkolaki rozwiązują zagadki. To okazja do zbierania doświadczeń potrzebnych do tego, by rozumieć, czym jest definicja. Nauczyciel opisuje zabawkę, a dzieci wskazują zabawkę, o której jest mowa.

Klasyfikowanie przedmiotów

Porównywanie obiektów pod względem wyróżnionych cech

Segregowanie przedmiotów według różnych cech

Tworzenie kolekcji

Przygotowanie do rozumienia, czym jest definicja i posługiwanie się nią

Klasyfikowanie

Czego nauczą się przedszkolaki

Zabawy, w których dzieci klasyfikują, są okazją do wzbogacania języka dziecka. Przedszkolak uczy się na przykład nazw nakryć głowy, nazw rodzajów butów, nazw zwierząt. Uczy się też nazywać cechy obiektów – coś jest czerwone, duże, w kształcie koła itp. Nadaje też nazwy klasom nadrzędnym: lalka, samochodzik, piłka, miś – to zabawki. Beret, kapelusz, czapka – to nakrycia głowy.

Co mówi podstawa programowa wychowania przedszkolnego?

Kompetencje dziecka kończącego przedszkole: grupuje obiekty w sensowny sposób (klasyfikuje) i formułuje uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne.

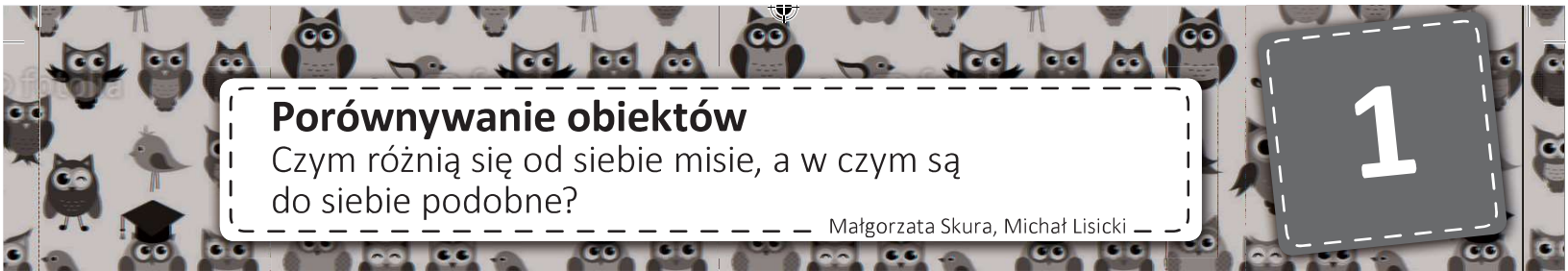
Do czego potrzebne są dziecku takie kompetencje?

- **Dla rozumienia sposobów, w jaki uporządkowana jest rzeczywistość wokół dziecka** – w szufladzie leżą różne sztucce, ale osobno: widelce, noże, łyżki i łyżeczki. W pokoju dzieci są zabawki, w pokoju rodziców stoi komputer i jest dużo książek. Rzeczy wokół dzieci mają swoje miejsca, swoje przeznaczenie, do kogoś należą.
- **Dla rozumienia różnych pojęć** – każda rzecz, podobnie jak pojęcia, ma charakterystyczne cechy, które odróżniają je od innych; stanowią jej istotę. To pozwoli dziecku rozumieć definicje i samemu definiować różne pojęcia.
- **Dla rozumienia hierarchii klas** – są klasy podrzędne i nadrzędne. Bocian, wróbel, sikorka, papuga to ptaki. Ptaki są zwierzętami, podobnie jak ryby.
- **Dla poszerzenia słownika dziecka** – dziecko uczy się nazywać klasy nadrzędne, a także uczy się nazw obiektów, które należą do danych kolekcji.
- **Dla zrozumienia różnych pojęć matematycznych** – od podziału liczb na różne kategorie, po podział figur geometrycznych według różnych kryteriów.

Ważne

- Zabawy na klasyfikowanie powinny poprzedzić doświadczenia, w których dziecko szuka różnic i podobieństw między obiektami.
- Klasyfikowanie to nie tylko segregowanie, lecz także definiowanie, dlatego, doświadczenia klasyfikowania nie powinny się ograniczać do segregowania, ale powinny także prowokować do nazywania cech, według których dokonano klasyfikacji.
- Klasyfikowane obiekty powinny być możliwie jak najbardziej zróżnicowane.
- Niezwykle cenne są doświadczenia, które pozwalają klasyfikować te same obiekty wielokrotnie, każdorazowo według innych cech.

Porównywanie obiektów

Czym różnią się od siebie misie, a w czym są do siebie podobne?

Małgorzata Skura, Michał Lisicki

DZIECI ZBIERAJĄ DOŚWIADCZENIA W ZAKRESIE	• porównywania obiektów i szukania tego, w czym są do siebie podobne, a czym się różnią • opisywania wyglądu obiektów
FORMA ZAJĘĆ	grupowa
MIEJSCE	sala przedszkolna
POMOCE DLA GRUPY	2 duże, różne misie, inne przedmioty (np. 2 buty z różnych kompletów, 2 czapki, 2 szaliki, 2 kubki, 2 kredki, 2 książki)
UWAGI	Nauczyciel zachęca dzieci do podawania jak największej liczby cech przedmiotów.
PRZYGOTOWANIE	Dzieci siedzą na dywanie. Nauczyciel sadza przed nimi 2 misie.
PRZEBIEG	1. Nauczyciel wskazuje 2 misie i pyta dzieci: <i>Czym one się od siebie różnią?</i> Dzieci wymieniają różne cechy. 2. Nauczyciel pyta: <i>A w czym są one do siebie podobne?</i> Dzieci wymieniają cechy. 3. Nauczyciel wskazuje misie i uogólnia spostrzeżenia dzieci, np. <i>Ten i ten miś ma 4 łapki. Mają brzuszki. Duże uszy. Misiami można się bawić.</i> 4. W podobny sposób dzieci porównują inne pary przedmiotów, np. 2 buty (z różnych kompletów), 2 czapki, 2 szaliki, 2 kubki, 2 kredki, 2 książki.